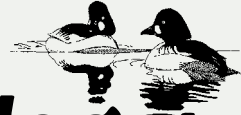

Göinge

Biologen

Kontaktblad för Göingebygdens Biologiska Förening

Kommande program:

I samverkan med Studieförbundet

Program t o m 16 juni - se Göinge-Biologen nr 2019:1.

Lördagen den 10 augusti

Humlör & Bin - en exkursion med bi-experten Göran Holmström till Hovdalaområdet. Vi samlas vid slottets P-plats kl 10:00 och avslutar ca kl 13. Ta gärna med fika.

Förfrågningar: Mats Söderberg
073-051 23 18

Tisdagen den 13 augusti

Skådarmorgon till Adinal & Lunkeskog. Vi träffas vid norra Adinal kl 08:00. Se sidan 2 om "Skådarmorgon".

Lördagen den 24 augusti (reservdag 25 augusti)

Bioblitz 2019 - Denna gång till Låreda industriområde i Hässleholm. Vad kan ett utpräglat industriområde innehålla av växt- och djurarter? Mer information på sidan 12!

Björn Ekberg, Roland Kjellander & Ingvar Andersson

www.gbfnatur.se

Nr
2019:2
(årg 50)

GBF:s röjargång vid Stoby våtmark
2019-03-12.

Lördagen den 7 september

Långexkursion: Falsterbohalvön.

Vi träffas vid Linnéskolans P-plats kl 07:30 och far därefter med buss till Falsterbohalvön. Dagen bjuder på fåglar, småkryp och flora. Ta gärna med 2 x fika! Avgift: 100 kr/person. Anmäl er **före den 1 augusti** till Lennart Björkquist (lbj5912@gmail.com eller sms till 070-332 31 29). Har du frågor - kontakta Lennart!

1/

Söndagen den 15 september

Andfågelräkning i Finjasjön, Magle och Stoby våtmarker

Vi träffas i "Spindeln" kl 09:00 och håller på till strax före kl 12. Det blir vår 225:e räkning i sjön sedan starten 1969.

Förfrågningar: Thomas Johnsson
070-331 61 26

Tisdagen den 17 september

Skådarmorgon till "Slingra dig"

Vi träffas vid fågelplattformen mellan kl 08 och 10:00. Se nedan om "Skådarmorgon".

Söndagen den 22 september

Skördefest på Hovdala slott

GBF har ett stånd på borggården mellan kl 11 och 16, där man visar och artbestämmer aktuella svampar.

Förfrågningar: Thomas Johnsson
070-331 61 26

Slätterarbete

Åraslövs mosse. Söndagen den 23 juni kl 09 - 12:00.

Vannaröds ängskrona. Tisdagen den 30 juli kl 17 - 20:00 och naturvårdsarbete måndagen den 23 september kl 17 - 20:00.

Har du en lie så tag med den, likaså räfsor och tjugor. Medhavd matsäck!

Förfrågningar: Arne Gustavsson
0451-155 51

Skådarmorgon resp -kväll!

Transporten till och från skådarlokalen fixar ni själva. Vid samäkning ordnar var och en detta genom att kontakta skådarkompisar. Glöm inte ta med fika!

Förfrågningar: Håkan Winqvist
072-579 48 66
Anders Larsson
070-319 23 57

Göinge
Biologen

Nr 2019:2. Årgång 50.
Ansvarig utgivare:
Tommy Nilsson
Lövgatan 3
281 38 Hässleholm
Mobil 072-388 51 50
tommy.nilsson51@telia.com

AKTIVITETER I "SPINDELN"

Österåsgatan 11

Temakväll:

Onsdagen den **18 september** kl
18:30. Vägkanternas fauna och flora
med Pål Axel Olsson

Hushumla i malva

VÅRA OLIKA TEMAGRUPPER

Floragruppen (ute)

Träffas i "Spindeln" kl 17:00 vid följande tillfällen (torsdag): **20/6, 4/7, 18/7, 1/8, 15/8, 29/8, 12/9** och inne kl 18:30 **26/9**

Förfrågningar: Johnny Nilsson
076-886 76 57

DigitalFOTOgruppen

Träffas i Spindeln **9/9** kl 18:30 för bl a redovisning av gemensam fotoutflugt till Ignaberga kalkbrott i maj
.Förfrågningar: Thomas Johnsson
070-331 61 26

**Häng gärna med i våra
temagrupper!**

Småkrypsgruppen

Träffas lördagen den **21/9** vid P-plats Hovdala kl 13:00. Fjärilar, skalbaggar och larver i slottsträdgården, vallörtsmarker och grustag (vi nyttjar bl a en flerskiktshäv).

Förfrågningar: Pål Axel Olsson
070-351 23 70

§§§§ FöreningsInfo:

Vi vill bli fler medlemmar i GBF!

Anmäl även familjemedlemmar för endast 20 kr/person!

Medlemsavgiften

är **100:-** för vuxna. Familj betalar 100:- för medlem nr 1 och övriga tillkommande betalar 20:-.

Den som är född 2002 eller senare räknas som ungdomsmedlem 2019 och betalar 20:-.

OBS! Vi har bytt bank till Sparbanken Skåne och gått över till bankgiro!

GBF:s bankgiro är 394-6803. Var god ange medlemsnummer vid betalning via internet. Medlemsnumret återfinns bl a i adressetikettens övre kant.

Styrelsemöten genomförs vid följande tillfällen: 1/10, 5/11 och 10/12 samt julbord. Ytterligare möten kan tillkomma!

Nu kan du använda swish

när du betalar till GBF. Ange nummer 1230991216 - Ange vad som avses och ditt namn!

ANMÄL ADRESSÄNDRING!

Om Ni skall flytta var vänlig meddela adressändring till:
lennart-mattsson@outlook.com
eller mobiltelefon nr 070-568 22 48

Lennart Mattsson

Ansvarig för medlemsregistret

I en förening måste man hjälpas åt för att tillsammans sköta föreningen - därför nedanstående förfrågningar:

Hjälp till källargruppen!

Vi behöver hjälp med arbetet i vår källargrupp (utveckla verksamheten och hålla ordning i föreningslokalen, fixa fika etc). F n ingår Johnny & Lisbeth Nilsson och Björn Severson.

Hör av dig till...

Johnny Nilsson
076-886 76 57

Hjälp med vår hemsida!

Vi behöver hjälp med att utveckla och underhålla vår hemsida

www.gbfnatur.se

Kan du inte arbeta med html-kod går det lika bra - vi byter till ny hemsida!

Frågor - Hör av dig till...

Hilde Stadler
070-110 24 16

..och om något/några år har vi behov av en kassör som sköter vår föreningsekonomi!

Thomas Johnsson, 070-331 61 26

Sidan 4

Vita hägrari Finjasjön.
Den 30 april observerade vi två vita hägrar vid Möllerödsmaden i Finjasjön. Den ena en **ägretthäger** och den andra den sällsynta **silkeshägern** - sannolikt den första observationen någonsin av den sistnämnda arten i Hässleholms kommun!
Se bild på motstående sida!
Björn Ekberg och Ingmar Kristiansson

Röjt var det här! Den 12 mars och den 16 april röjde vi buskar och småträdd i Stoby våtmark resp Mjölmllevången, söder om Hovdala slott. Ett stort tack till Roland Kjellander, Ingvar Andersson och Björn Ekberg!

Thomas Johnsson

Naturvårdsbränningen den 4 april kl 10-11 i Granehall i Finja på fd lokalen för **tysk ginst**. Mikael Svensson och Anna Fohrman stod för grovjobbet och markägaren Lars Svensson och Arne Gustavsson assisterade.

G-B-redaktionen

Foto: Arne Gustavsson

Agretthäger (till vänster) och silkeshäger

Foto: Kent Nilsson

FÅGELTORNSKAMPEN 2019

Mellan 06:20 och 13:00 den 4 maj stod vi i **Finja fågeltorn** och räknade ihop alla arterna vi såg, som ett deltagande torn i fågeltornskampen. När tiden var ute hade vi noterat hela 73 arter på listan, vilket placerade oss på delad 25:e plats i Sverige (av 95 torn) och på andra plats i Skåne efter Herculestornet, Kristianstad. Vi slog min nya hemmalokal i Uppsala (Övre Föret) med en art, så det kändes skönt :) ! En tunn dimma låg över sjön under morgonen med temperaturer runt nollan som sedan kröp upp till knappt fem grader. Flera snö/regn-skurar passerade men trots nattens regnande och det rådande bakslaget var det förvånansvärt få fåglar i sjön. Vid sådana väderlägen brukar man kunna få se nattsträckande änder som trycks ner av regnet, som t.ex. sjöorre, svärta eller simänder men förutom en ensam **småskrake** var det tomt på rastande änder. Vi fick dock se 5 fina **årtor** och lyckades få in en **snatte**rand och två **bläsänder**. Tärnorna lyste också med sin frånvaro, så när som

på två **fisktärnor**. Men 3 **dvärgmåsar** visade sig fint. Vi jobbade extra mycket på tättingarna och fick höra hela 8 arter sångare, och vi spanade efter rovfåglar vilket gav bland annat **havsörn**, en **pilgrimsfalk** och en **lärkfalk**. Vi höll också koll på maden där vi såg bland annat **brushane**, **rödbena**, **gluttsnäppa**, **grönbena** och **ägretthäger**. Roligast var nog de mer än tusen **svalorna** som födosökte över Fågelön, där hittade vi dessutom en **tornseglare**! Det trodde vi inte att vi skulle se med tanke på kylan. Dagens miss blir nog **skata**, som vi inte lyckades få in.

Tove och August Thomasson

Backsipporna i östraihägnaden i Linnéängen har haft en bra vår. 53 blommor i 4 bestånd kunde avnjutas.

Arne Gustavsson

N y l o k a l. **Scharlakansröd vårskål** upptäcktes och fotades 02-27 vid Hovdala slott, väster Hovdalaån något söder om den nya bron över ån.

Inger & Georg Malm

Upprop!!

Turkduva

Turkduvor i våra tätorter

Under perioden april-augusti 2019 ska vi **inventera turkduvor** inom Hässleholms kommun. Vi avser att kontrollera våra större och mindre tätorter inom området. Vi hittar dem främst inom villaområden med trädgårdar.

Skicka gärna dina observationer till mig (thomas@clangula.se eller 070-331 61 26)! **Tack!**

Mindre hackspett

Rapportera även alla observationer av mindre hackspett inom Hässleholms kommun under perioden februari-juni 2019 till mig!

Berguv

Nationellt avser man i år även att inventera våra uvar, så skulle du - mot förmodan - hitta några inom vår kommun, ber vi dig rapportera detta!

Thomas Johnsson

Rädda pollinerarna!

Läget är akut för bin, fjärilar och andra pollinatörer. Bara i Sverige är en tredjedel av våra 270 vildbiarter hotade!

Här några tips för att hjälpa pollinatörerna:

- Plantera bivänliga blommor (typ lavendel, timjan och kärleksört).
- Fixa ett "vildbihotell", borra djupa hål i en träbit och placera boet i söderläge, skyddat från regn.
- Gör en bit av gräsmattan till äng
- Sluta med kemiska bekämpningsmedel!
- Påverka våra politiker!
- Gå in på www.raddabina.nu och läs mer!

Väddsandbi

GBF samarbetar med...

Studie
främjandet

Några småvänner i Hassellunden

Text & foto: Jan Andersson

Det lilla området Hassellunden, strax söder om Hässleholms golfbana, bjuder ännu sina boende och besökare på många trevliga överraskningar. Den forna sjöbottnen med sin styva lera, har en särskild flora, och i de högre belägna "öarna" reser sig mäktiga ekar och gamla bokar.

Vegetationen är på sina ställen tät och bjuder ännu såväl hjortar som rådjur ett gott skydd. I den tätortsnära miljön med flera dammar och diken, hittar den som är uppmärksam många ovanliga småkryp. Här ett litet smakprov vad juni månad kan bjuda på.

1. Skogstordyvel, *Geotrupes/Anoplotrupes stercorosus*, är den vanligaste av våra fyra arter och ses från tidig vår till långt in på hösten. Likt de andra tordyvlarna lever den på spillning, men försmår inte vare sig as eller ruttande svampar. Här pumpar en nykläckt skalbagge upp sina flygvingar. Att den är en god flygare är kanske inte allom bekant?

2. Den vanliga fästingen, *Ixodes ricinus*, är ett spindeldjur som vi möter med viss respekt. Allvarliga sjukdomar som TBE och borrelia har nu även i norr fått en kraftigare uppföljare. Den treåriga honan har sugit sig full med blod och precis lämnat sitt värddjur för att lägga sina cirka 3 000 ägg i marken. Hanen, som är 3 mm stor, har genomfört parningen medan hon ännu satt på värddjuret. Han följde sedan med, då hon "full-tankad" släppte taget.

3. En invasiv art är den **blåsvarta björkstekeln**, *Arge pullata*, som år 2002 upptäcktes i Skanör. Den sävliga, helsvarta, adulta stekeln, är troligen den mest framgångsrika insekten i Skåne.

Den finns nu i hela landskapet och har börjat erövra Halland. Kalätningen av björk sker sent på året och skadar inte träden särskilt mycket. Dock kan betande kreatur få i sig larverna (när de är på väg ner i marken och kryper omkring i gräset), med allvarliga lever- och njurskador som följd. Giffet påminner om det som finns i vit flugsvamp, *lophyrotomin*, och kan leda till döden. Fåglar undviker larverna genom de starka signalfärgerna.

4. En vanlig spindel i vår närmiljö är **större skuggspindeln**, *Nuctenea umbratica*. Den kallas ibland för radhusspindel och är en hjulspindel (nätets form). Oftast ser vi spindeln först på natten efter att den vävt sitt nät i skymningen och då sitter och väntar på ett lämpligt flygande byte. Dagtid gömmer den sig och har trots sin storlek en beundransvärd förmåga att krypa in i en springa eller hålighet. Honan uppträder hela året medan den mindre hanen endast ses under sommarhalvåret.

5. En egendomlig levnads-cirkel uppvisar **sug- / plattmasken** *Leucochloridium paradoxum* som infekterar **bärnstenssnäckan** (*Succinea*).

Snäckan har fått i sig parasiten via fågelspillning och den utvecklas i ett sporocyst-stadie till stora färgrika, pulserande utskott, som tränger upp i ögontentaklerna. Dessa lockar en fågel att äta upp parasiten som senare utvecklas till en mask hos värden och med fågelspillningen följer äggkapslar ut, som, om en ny snäcka finner dem, sluter cirkeln.

6. Till långhorningarna hör den invasiva **tistelbocken**, *Agapenthia villosoviridescens* (sickett namn !). Av Europas 20 arter förekommer endast denna i Sverige. Det är en skalbagge som under de senaste åren börjat sprida sig från Skåne. - Larven lever främst inne i den håliga stjälken hos tistel, brännässla eller hampflockel. Den saknar ben, men har håriga valkar med borst och kan med dessa ta spjörn och snabbt förflytta sig upp eller ner.- Stör man skalbaggen så släpper den taget och låter sig falla ner till marken, där den spelar död. Plockar man upp den kan den avge ett gnisslande ljud.

ANDFÄGELRÄKNING i Finjasjön samt Magle och Stoby våtmarker

2019-05-05

Ref: Thomas Johnsson, mobil: 070-331 61 26 eller e-post: thomas@clangula.se

Väder: Växlande molnighet, kylig morgon med frost (0-8 grader C), svag vind.

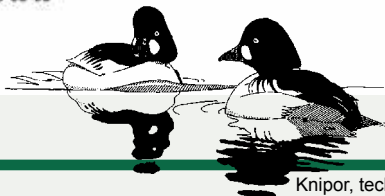
Finjasjön, delområde/ Fågelart	1	2	3	4	Summa	Magle våtmark	Stoby våtmark	Total- summa
Skäggdopping	7	3	3	13	26			26
Storskarv	21			5	26	5		31
Häger	3			2	5	2		7
Sångsvan		14			14	2	2	18
Knölsvan	6	3	3	14	26	10		36
Grågås	36	141	16	20	213	26		239
Kanadagås					0	3		3
Vitkindad gås					0	43		43
Gräsand	8	3	13	6	30	12	2	44
Kricka	2				2			2
Vigg	34	21		8	63			63
Knipa	34	44	15	22	115	17	5	137
Sothöna	12	6	6		24	22	4	50
Rörhöna					0		1	1
SUMMA	163	235	56	90	544	142	14	700
Inventerare (8 personer)	B Ekberg B Severson	A Larsson	A Gustav- son J Andersson	L Björkqv- ist		O Tyggesson	T Johnsson	2018: 928 2017: 991 2016: 762 2015: 595

Kommentarer: Ett ordinarie resultat utan några överraskningar, färre individer än under senare år.

Skrättmåsar vid Stoby våtmark 2019-05-05

Sida 1 av 2

Nationella våtmarksinventeringen

Finjasjön, Magle och Stoby våtmarker ingår även i den nationella våtmarksinventeringen, där vi förutom "andfåglar" även räknar rovfåglar, vadare, måsfåglar och våtmarksanknutna tättingar.

Finjasjön, delområde/ Fågelart	1	2	3	4	Summa	Magle våtmark	Stoby våtmark	Totalsumma
Grätrut	20			15	35			35
Skrattmås	25	400	2	150	577	100	15	692
Fiskmås				20	20			20
Fisktärna				2	2			2
Enkelbeckasin				5	5			5
Skogssnäppa	1				1			1
Rödbena					0	1		1
Drillsnäppa	2			10	12			12
Tofsvipa	4			6	10			10
Brun kärrhök				1	1	1		2
Näktergal					ej anländt			0
Sävsångare				2	2			2
Rörsångare				2	2	3		5
Gulärta				1	1			1
Sävspärv				8	8	3		11
SUMMA	52	400	2	222	676	108	15	799

Kommentarer: Skrattmåsar häckar på Lillön och vid Magle och Stoby våtmarker (sannolikt fler individer än de här angivna!). Extremt kalla nätter har påverkat naturen menligt f n.

Ett flertal spelande knipor i dammarna vid reningsverket 2019-05-05

Nästa andfågelräkning genomförs söndagen den 15 september! Välkomna då!

BIOBLITZ 2019

Lördagen den 24 augusti (reserv: 25 augusti)
kl 08:00 - em

..är en inventering av olika organismer inom ett begränsat område och under begränsad tid. Syftet med en bioblitz är att upptäcka, räkna, kartlägga och lära mer om de levande varelserna inom området men också att **öka intresset för biologisk mångfald** och förståelsen för att skydda och vårda värdefulla områden. Detta är fjärde året som GBF genomför en bioblitz.

Vilket område inventerar vi: Låreda industriområde & Stoby våtmark.

Vilka deltar: Fågel-, flora-, småkryps- och digitalFOTOgruppen men även övriga medlemmar inom GBF.

När inventerar vi: Lördagen den **24 augusti**, samling vid norra delen av Stoby våtmark **kl 08:00** och vi håller på framåt eftermiddagen. Reservdag (p g a vädret): Söndagen den **25 augusti!** **OBS! Ange om ni även kan delta den 25/8 och hur vi i så fall kan nå er för att informera er om detta!**

Samtliga deltagare anmäler sig till Thomas Johnsson på thomas@clangula.se eller 070-331 61 26 **senast den 20/8!** Vi kommer nämligen att bjuda på en lätt lunch (italiensk pastasallad; så klart!!) Ta gärna med egen fika om du blir sugen före eller efter lunchen!

Resultatet av denna omfattande inventering kommer sedan att redovisas i en skriftlig rapport på vår hemsida www.gbfnatur.se.

Välkommen till en trevlig träff där vi förenar nöje med nytta!

Låreda industriområde

Stoby våtmark

Foto där inget anges: T. Johnsson